

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Strasser dr. Józsa Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Strasser Tibor ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, a Torma Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tormáné dr. Tóth Anikó ügyvéd) által képviselt II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II. rendű felperesnek, a Dr. Mikus Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mikus Imre ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen ajándékozási szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2013. április 18. napján meghozott 21.P.22.030/2010/55. számú ítélete ellen az I. rendű felperes részéről 59. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és annak Pf/13. sorszámú indokolása, a II. rendű alperes részéről 60. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek az I. rendű felperes 381.000 (Háromszáznolcvanegyezer) forint, a II. rendű felperes 317.500 (Háromszáztizenhétezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

A II. rendű felperes által le nem rótt 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Ü. település egyik belterületi részébe öbölszerűen benyúló külterületi szántóföld területre 59 tulajdonosa közül 2006. évben közel 40-en kezdeményezték a belterületbe vonást, amit az alperes törvényes képviselője támogatott azzal, hogy a tulajdonosok a tulajdoni illetőségük 25%-át az önkormányzat javára ruházzák át. Az alperes tulajdonába kerülő területek 15%-a a közutak kialakítását célozta, az 1%-nyi zöldfelületen túli terület felhasználásával az alperes közfeladatainak megvalósítását kívánta elérni.

Az alperes a 154/2006. (XII.7.) Kt. számú határozatában felhatalmazta a hivatalát a belterületbe vonáshoz szükséges eljárás megindítására azzal a feltétellel, hogy a tényleges rendezési terv módosítására irányuló tervezés megrendelésére akkor kerülhet sor, ha az érintett ingatlanok tulajdonosai az előzetes tárgyalásoknak megfelelően, az ingatlanok 25%-ának megfelelő részt térítésmentesen az önkormányzat javára biztosítják. A határozat hatályát a belterületbe vonás első ütemében érintett valamennyi tulajdonos hozzájáruló nyilatkozatának aláírásához köthették, ennek határidejét 2007. szeptember 30. napjában határozták meg. Az alperes a 2007. október 30-án hozott határozatával a korábbi határozatát módosította, a belterületbe vonást további ingatlanokra is kiterjesztette, és döntött a településrendezési terv elkészítéséről.

A tulajdonosok - így a felperesek is - egységes nyilatkozatot írtak alá, miszerint az érintett ingatlanok 25%-át azzal a feltétellel ajánlják fel térítésmentesen az alperesnek, hogy az akkor hatályos településszerkezeti terv és a helyi építési szabályzat módosítását az alperes 2007. szeptember 15. napjáig elkészíti. Az alperes törvényes képviselője ellenjegyzésével a vállalt határidőt 2007. december 31. napjára módosította.

A nyilatkozat 2. pontjában az alperes további feltételként vállalta, hogy a belterületbe vonást 2007. december 31. napjáig elvégezteti, és a szabályozási tervet elkészítteti.

A nyilatkozat további feltételként rögzíti, hogy a községi csapadékvíz nyílt árkos elvezetése kialakításra kerüljön. Az átruházó tulajdonos és az alperes kötelezettséget vállalt a közműfejlesztési társulás megalakítására és az oda való belépésre.

Az I. rendű felperes a 2007. június 7. napján kötött ajándékozási szerződéssel a tulajdonában álló 033/31 hrsz. alatt felvett 7954 m² alapterületű szántó megnevezésű mezőgazdasági ingatlana 1988 m² területét az alperesnek ajándékozta. A felek az ajándék értékét 198.800 forintban állapították meg. Az I. rendű felperes hozzájárult ahhoz, hogy az alperes tulajdonjogát az ? tulajdoni illetőség tekintetében ajándék jogcímén az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezzék. A szerződés 6. pontjában a felek megállapodtak abban, hogy ha a belterületbe vonás 2007. december 31. napjáig nem valósul meg, az eredeti állapotot visszaállítják és ennek költségei a megajándékozottat terhelik. A II. rendű felperes a fenti tartalmú ajándékozási szerződést 2007. május 11-én kötötte meg az alperessel a 033/37 hrsz. alatt felvett 4629 m² alapterületű mezőgazdasági ingatlan ? tulajdoni hányadának megfelelő 1157 m² nagyságú ingatlanrészeire. A szerződő felek az ajándék értékét 115.700 forintban határozták meg.

Az alperes a 27/2007. (XII. 20.) Ök. rendelettel módosította a helyi építési szabályzatot, majd a 195/2007. (XII. 19.) Ök. határozatával módosította a településszerkezeti tervet, ami 30 napra kifüggesztésre került. Az illetékes földhivatal az alperes által benyújtott dokumentációk alapján a telekátalakításról a 2008. július 28. napján hozott, 2008. augusztus 4. napján kijavított és fellebbezéssel nem támadott határozattal döntött. A telekátalakítással, az összevonással és a megosztással a mezőgazdasági művelésű ágba tartozó ingatlan helyett az I. rendű felperes tulajdonába hét db, összesen 5966 m², a II. rendű felperes tulajdonába négy db, összesen 3312 m² alapterületű belterületi építési telekingatlan került.

A **Cs. Vízi Közmű Társulat** (továbbiakban: Társulat) a 2008. szeptember 18. napján tartott alakuló közgyűlésen hozott egyhangú határozatával közmű érdekeltségi hozzájárulás címén ingatlanonként 2.800.000 forintot állapított meg. A közgyűlés feljogosította a Társulatot, hogy az alperessel együttműködési megállapodást kössön. Az alperes ennek keretében vállalta, hogy a tagi hozzájárulásán felül a Társulat rendelkezésére bocsát 10.000.000 forintot.

A felperesek keresetüket 2009. december 9-én terjesztették elő.

Az I. rendű felperes végleges kereseti kérelmében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 228. § (2) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az ajándékozási szerződés hatálya megszűnt, mert a szerződés 6. pontjában foglalt határidőre nem történt meg a belterületbe vonás. Ennek jogkövetkezményeként az eredeti állapot már nem állítható helyre, ezért az **ü.-i** ingatlanra kérte tulajdonjogának bejegyzését 1988/9837 arányban. Másodlagosan a 2010. december 3. napján előterjesztett és a 2011. április 4. napján módosított kérelmében az ajándékozási szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte a Ptk. 210. § (4) bekezdésére és a 235. § (1) bekezdésére alapítva. Indokai szerint az ajándékozás időpontjában a szerződésben meghatározott forgalmi értéktől eltérően lényegesen magasabb értékű volt az alperesnek ajándékozott tulajdoni hányad. Az I. rendű felperes tévedésben volt

az ingatlanhányad értéke tekintetében, és az alperes megtévesztette őt az ügylet szükségességét illetően.

A harmadlagos kereseti kérelmében a Ptk. 200. § (2) bekezdése szerinti semmisségi okra, a nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközésre alapította a szerződés érvénytelenségét. Hivatkozása szerint a 25%-os mértékű terület ajándékozására vonatkozó igény az alperes részéről túlzott mértékű volt. Nyilvánvalóan a jó erkölcsbe ütközik, hogy az alperes lényegesen nagyobb területű juttatást várt el a közutak kialakításához általában szükséges terület mértékénél. A közműtársulásba fizetendő összeget telkenként 400.000 forintba tette, a tényleges 2.800.000 forint a tervezett összeget jelentősen meghaladta. Az adó- és értékbizonyítvány kiállítására jogosult alperes a helybeli forgalmi értékekkel tisztában volt, a szerződésben a 4.000 Ft/m²-t meghaladó forgalmi érték helyett 100 forintot jelölt meg.

Az I. rendű felperes hivatkozott az alperes törvényes képviselőjének fenyegető fellépésére is, aki olyan nyilatkozatot tett, miszerint aki nem adja át ingyen a földterülete 25%-át az önkormányzatnak, annak telke soha nem lesz belterületbe vonva.

Végül a Ptk. 582. § (3) bekezdésére alapítva ajándék visszakövetelése jogcímén kérte az igényelt földterület tulajdonába adását.

A II. rendű felperes végleges keresetében elsődlegesen a megkötött ajándékozási szerződés hatálya megszűntének, másodlagos kereseti kérelmében a szerződés érvénytelenségének megállapítását kérte arra hivatkozással, hogy az alperes megtévesztette az ingatlan forgalmi értéke tekintetében. A harmadlagos kereseti kérelmében semmisségi okra alapítva kérte a szerződés érvénytelenségének megállapítását, érvei szerint jó erkölcsbe ütközött az alperes eljárása, mert csak úgy vállalta a belterületbe vonást, ha megkapja a tulajdonosoktól a 25%-os mértékű tulajdoni hányadot ajándékozás jogcímén. A hatálytalanság és az érvénytelenség jogkövetkezményének levonásaként az **ü.-i** ingatlanból 11457/9837 tulajdoni illetőség tulajdonába adását igényelte.

Negyedleges kereseti kérelemként a fenti tulajdoni illetőséget a Ptk. 582. § (3) bekezdésére hivatkozással ajándék visszakövetelése jogcímén igényelte.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével a felperesek keresetét elutasította, az I. rendű felperest 600.000 forint, a II. rendű felperest 500.000 forint perköltség és az állam javára 400.000 forint illeték, valamint 100.000 forint szakértői költség megfizetésére kötelezte. További rendelkezése szerint a fennmaradó 196.418 forint szakértői díjat az állam viseli.

Indokolásában megállapította, hogy az alperes előlegezte a művelési ágból kivonás költségét, a földmérő munkadíját, a tervezési költségeket, amit a felperesek utólag tulajdoni arány szerint megtérítettek az alperesnek. Az ajándékozás idején a szántóföld művelési ágba tartozó terület forgalmi értéke m²-ként 4.417 forint volt. A belterületbe csatolt, de fel nem osztott területenkénti érték m²-ként 5.752 forint, belterületi építési telekként az érték 28.760 Ft/m². A telekátalakítás költsége m²-ként 56 forint, az utak kialakításának költsége 500 Ft/m², a közművek elkészítése szakhatósági engedélyekkel együtt telkenként 2.200.000 és 2.600.000 forint közötti összeget tett ki. Az I. rendű felperes 033/31 hrsz.-ú külterületi ingatlanának kisajátítási értéke 35.132.818 forint, a megmaradó 5966 m² belterületi ingatlanok együttes értéke 171.582.160 forint. A II. rendű felperes 033/37 hrsz.-ú külterületi mezőgazdasági ingatlanának kisajátítási értéke 20.446.293 forint, az ajándékozás után fennmaradó terület forgalmi értéke 99.847.530 forint.

A jó erkölcsbe ütközés mint semmisségi ok tekintetében a Ptk. 4. §-ára, a 200. § (1)-(2) bekezdésére, a jó erkölcs fogalmának értelmezése körében a közzétett bírósági határozatokra hivatkozással az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a

felperesek és további 57 személy, valamint az alperes között létrejött ajándékozási szerződések célja mindenki előtt ismert volt. Az alperes kezdeményezi a belterületbe vonási eljárást, lefolytatja a hatáskörébe tartozó hatósági eljárásokat, megszervezi és megelőlegezi a terület felmérésével, megosztásával felmerülő költségeket. Köztudott volt, hogy a közutaknak jelentősen nagyobb lesz a területe mint korábban a mezőgazdasági területen fekvő utaké. Az alperes a kisajátításhoz, a közutak, közintézmények létesítéséhez pénzügyi fedezettel, ingatlan területtel nem rendelkezik. A tulajdonosok a belterületbe vonási és telekátalakítási eljárásban nem vettek részt, a telekalakítással felmerülő szervező és intézkedő tevékenységet az alperes végezte, illetve végeztette el. Az elsőfokú bíróság okfejtése szerint nem volt szokványos az alperes eljárása, de nem minősült tisztességtelennek. A **P.-i** Önkormányzat eljárása hasonló megoldást tartalmazott, de az ingatlantulajdonosok az utakra csak 10%-os mértéket ajándékoztak. A perbeli településrész nagy kiterjedése miatt nagyobb útfelületre volt szükség, ezért a hivatkozott 15%-nak megfelelő útszükségletet az elsőfokú bíróság elfogadta. Ennek megszerzése az érintettek és a közösség érdekét is szolgálta. A komparatív előnyök biztosítása olyan üzleti elv, amely a peres felek viszonylatában érvényesült.

Az alperes által csatolt, 56 tulajdonostól származó nyilatkozatból kitűnik, hogy az ajándékozással, az alperes által kifejtett tevékenységgel elégedettek, a belterületbe vonástól minden tulajdonos azt várta, hogy jelentősen nő az építési telkek forgalmi értéke. A szakvélemény igazolja, hogy az értékemelkedés hat-hétszeres lett. A tulajdonosok számára kellő idő is rendelkezésre állt ahhoz, hogy az előnyös és a hátrányos szempontokat mérlegeljék. Az pedig az alperes igényét tükrözi, hogy ipari tevékenység folytatására alkalmas területek kialakítását is intézte. A helyi építési szabályzatmódosítás ezt kimutatta, megtörtént a közszemlére történő kifüggesztés is.

Kétségtelen, hogy az ajándékozott terület haszna először az alperesnél realizálódott, mert áruház létesítése céljából egy jelentős nagyságú ingatlant értékesített. A 2008. évi telekrendezések után a tulajdonosok az alpereshez hasonló helyzetbe kerültek. E megállapítást igazolják az ingatlanokra kötött adásvételi szerződések, és az ingatlanforgalmi adatok.

A megtámadási okok közül a Ptk. 210. § (4) bekezdése szerinti jogellenes fenyegetés körében az I. rendű felperes nem bizonyította állítását, miszerint az alperes törvényes képviselője egy másik tulajdonost küldött hozzá, hogy győzze meg a nyilatkozat aláírására. A belterületbe vonást 40 tulajdonos együtt kezdeményezte, közös érdekük volt az ügy elintézése, amelynek keretében önmaguktól is kifejthettek meggyőzésre irányuló magatartást.

A felperesek együttes hivatkozása szerint fenyegetésnek minősült az alperes törvényes képviselőjének nyilatkozata, miszerint az ? rész „leadása” nélkül nem lett volna meg a belterületbe vonás, a nyilatkozatot és az ajándékozási szerződést mindenkinek alá kell írnia. Az elsőfokú ítélet okfejtése szerint a fenyegetés akkor állapítható meg, ha az ügyletkötéshez szükséges nyilatkozat egészében vagy részben kilátásba helyezett személyi vagy vagyoni hátrány hatására keletkezett. A haszontól való elesés közlése ebbe a körbe nem vonható, ebből következően az a hivatkozás, hogy „mindenkinek alá kell írnia, mert különben nem lesz rendezés”, ésszerű, fenyegető tartalommal nem bíró hivatkozás volt. A törvényszék fenyegetés hiányában mellőzte az igényérvényesítési határidő kezdetének és leteltének vizsgálatát.

A külterületi ingatlanok értékében való, a Ptk. 210. § (1) és (4) bekezdésére alapított tévedés és megtévesztés tekintetében az elsőfokú bíróság azzal érvelt, hogy az alperes polgármesteri hivatala hatáskörébe tartozik az adó- és értékbizonyítvány kiállítás. Nincs adat arra, hogy a képviselő testület tagjai, vagy az alperes törvényes képviselője előzetesen informálódtak a helyben szokásos forgalmi értékekről. Az ettől való jelentősebb eltérés a szerződés megtámadását nem teszi alapossá. A szerződés teljes tartalmának és a szerződési folyamat sajátosságának tükrében ítélt meg, hogy az érték a szerződés olyan lényeges elemének minősül, hogy az ebben való tévedés vagy megtévesztés a

megtámadás folytán a szerződés érvénytelenségét vonja maga után. A szerződéses folyamat körében jelentősége van a szerződéskötés körülményeinek, az értékmeghatározás módjának, a szerződést kötő felek érdekeltségének. Az adott esetben a szerződésben kikötött érték meghatározásánál az alperes nem volt érdekelt, mert illeték fizetésére nem kötelezhető. A felek a szerződés megkötésekor a megvalósítandó célt helyezték előtérbe és a megajándékozott személyét. A telekre rendezés eredményeként minden érintett tulajdonos, így a felperesek is jelentős forgalmi értékemelkedésre számítottak. Az ajándék értékének nem volt jelentősége, tehát a szerződő felek nem tartották a szerződés lényeges elemének az ajándékozott ingatlanilletőség valós forgalmi értékét. Emellett köztudomású, hogy a perbeli településen igen magasak az ingatlan árak, így a termőföld ára is. A szerződésben kikötött 100 Ft/m² ár ugyan kirívóan alacsony, a felperesek számára azonban nyilvánvalónak kellett lennie, hogy a megjelölt érték csak töredéke a helyben szokásos forgalmi értéknek.

A szerződés hatálytalanná válása iránti kereseti kérelem körében a törvényszék a Ptk. 228. §-ára, továbbá a 207. § (1) bekezdésére utalással értelmezte a felek jognyilatkozatait a szerződésben vállalt kötelezettségek és jogok áttekintésével.

A felperesek által aláírt nyilatkozat a helyi építési szabályzat és a település szerkezeti rajz módosítására 2007. szeptember 15-ei határidőt határozott meg, de az alperes a záradékba már 2007. december 31-ei időpontot rögzített. A nyilatkozat 2. pontja szerint az alperes 2007. december 31. napjáig vállalta a belterületbe vonás elvéggeztetését. A szerződés 5. pontjában a felek kijelentették, hogy a nyilatkozatot hatályában fenntartják azzal a pontosítással, hogy az 1. pontban megjelölt határidő 2007. december 31. napjára módosul. A szerződés 6. pontjában pedig akként rendelkeztek, hogy amennyiben a belterületbe vonás a nyilatkozatban megjelölt határidőben nem valósul meg, az eredeti állapotot visszaállítják, amelynek költségei a megajándékozottat terhelik.

A felperesek arra hivatkoztak, hogy a bontó feltétel bekövetkezett, mert a belterületbe vonás a szerződésben kikötött határidőig nem valósult meg. Az okiratból kitűnően a felek két eljárást tartottak indokoltnak. A helyi építési szabályzat és a településszerkezeti tervek módosítása az első lépés, amelyet a földhivatali eljárás követ. Az alperes már a nyilatkozat elfogadásakor későbbi időpontot jelölt meg a saját hatáskörébe tartozó eljárás lefolytatására, amelyet a felperesek elfogadtak. Ebből következően nem ésszerű, hogy az alperes által kezdeményezhető földhivatali eljárás és az ezt megelőző, az alperes hatáskörébe tartozó eljárás egy időpontban fejeződjön be. A két egymástól függő eljárás egyazon időpontban való befejezése ellentmondó kitétel. Ebből a törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy az ajándékozási szerződésben a belterületbe vonás kifejezés alatt a felek csak az alperes hatósági eljárását értették. Az alperes képviselő testülete 2007. december 26-án alkotott rendelettel módosította a helyi építési szabályzatot és egy másik határozattal történt meg a településszerkezeti terv módosítása, ami megfelelt a szerződésben kikötött határidőnek. Az alperes ezután kérte a földhivataltól a belterületbe vonást, illetőleg a megosztási eljárás lefolytatását. A felperesek 2008. évben nem kifogásolták az ajándékozási szerződés hatályosságát, a rájuk jutó díjakat, költségeket megfizették, a földhivatali határozatok ellen fellebbezést nem terjesztettek elő. A felperesek csak a teljes eljárás lefolytatása után léptek fel igényükkel. A bontó feltétel nem következett be, mert az eljárás egy része a szerződésben kikötött határidőig befejeződött, a felek magatartásából pedig az következtethető, hogy változatlanul hatályosnak tekintették a megállapodást, mivel mindegyik fél teljesítette a vállalt kötelezettségeket.

A Ptk. 582. § (3) bekezdésére alapított ajándék visszakövetelési igény is alaptalan. A felperesek előadása szerint az ajándékozásra az a körülmény indította őket, hogy a közművesítés költsége 400.000 forintot tesz ki. A feltevésük a 2.800.000 forint telkenkénti közművesítési költségre tekintettel

véglegesen megghiúsult, az alperes az ivóvíz és a csatorna kiépítés költségét meghaladóan a közút, a közvilágítás és a távközlési vezetékek kiépítési költségeit is beépítette a kifogásolt összegbe. A közműtársulat önálló jogi személy, vele szemben érvényesíthető a kifogásolt költség. Az ajándékozási szerződésben a felek értelemszerűen a telekalakítással és a belterületbe vonással felmerülő költségek viseléséről rendelkeztek. A közművesítés költségei olyan további kiadások, amelyek nem vonhatók az ajándékozás körébe.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést.

Az I. rendű felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását a keresetével egyezően kérte. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult. Kérte az alperes kötelezését a másodfokú költségei megfizetésére. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta az alperes tulajdonába került, értékesített, és jelenleg is tulajdonában álló ingatlanokat. Az alperes az ajándékozás eredményeként 2,7 ha ingatlan tulajdonjogot szerzett, a kialakított telkek eladásából 500.000.000 forintot meghaladó bevételt ért el, és az alperes törvényes képviselője is értékesített tulajdonába kerülő ingatlanokat.

Az elsőfokú ítélet megállapításától eltérően, az alperesnek és törvényes képviselőjének állt érdekében az ügy lebonyolítása.

Több, a fellebbezésben megjelölt ingatlanok tekintetében nem valósult meg a belterületbe vonás feltételül megjelölt 25%-os mérték. Az elsőfokú bíróság a felperesek indítványa ellenére nem tisztázta, hogy az ajándékozott területekből az alperes milyen mértékű részt használt fel az út kialakítására. A II. rendű felperes által az elsőfokú ítélet meghozatala előtt csatolt kimutatás igazolja, hogy az utak kialakítására csak a leadott terület 5%-át használták fel.

Az alperes a területbe vonás költségeit áthárította a tulajdonosokra, holott jelentősen gazdagodott az ajándékba adott területekkel. A község megfelelő számú óvodával rendelkezik, és több eladásra kínált ingatlantulajdona van. Az alperes a Társulat megalakulása előtt értékesített ingatlanok után a közművesítési költségeket sem fizette meg, és a 3152, valamint a 3168 helyrajzi számú ingatlanok közművesítésre nem kerültek.

Nem bizonyított, hogy a nyilatkozatokat valamennyi tulajdonos aláírta.

Kifogásolta a Társulat szabályszerű megalakulását, és azt, hogy a társadalmi szervezet vezetése az önkormányzat feladatkörébe tartozó közművesítési munkák elvégzését vállalta. A vízközmű érdekeltségi hozzájárulás adók módjára behajthatóvá vált, továbbá a víz- és csatornahálózat költségét meghaladóan tartalmazta a közút, a közvilágítás, a gáz-, a villany- és a távközlési vezetékek költségeit is.

Nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütközik az ajándékozási szerződés, mert az alperes csak a jogszabályban előírt feladatait teljesítette, a költségeket a tulajdonosok viselték.

A 15%-os mértékű út leadásra vonatkozó okfejtés sem bizonyított. A **P.-i** Önkormányzat által alkalmazott megoldás nem hasonlítható a perbeli esethez, mert ott a belterületbe vont és a közművesítendő terület közel kétszerese a belterületbe vont **ü.-i** területeknek.

A jelentős költségek teljesítése érdekében a tulajdonosok egy része értékesítette ingatlanát, vagy kölcsönt vett fel.

Az elsőfokú ítélet megállapításától eltérően, a II. rendű felperes 2007-ben javaslatot tett a terület felosztásához és a telek átalakításához szükséges tervező személyére.

Az alperes által hivatkozott fedezethiánnyal szemben a község módos település. A belterületbe vonás kötelezően ellátandó településrendezési önkormányzati feladat, ennek anyagi és személyi feltételeit az alperesnek kell biztosítania, annak fedezete a lakosságra nem hárítható.

Az alperes tisztességtelenül járt el, mert az állított 15% helyett csak 5%-ot fordított az utak kialakítására, a többi 20%-nyi területből pedig 2,7 ha nagyságú földhöz jutott a tulajdonosoktól.

A megtévesztés, fenyegetés körében arra hivatkozott, hogy az alperes törvényes képviselőjének megbízásából, álláspontjának ismertetése érdekében kereste meg az egyik tulajdonos azzal, hogy amennyiben nem adja le a földterülete ? részét, az ingatlan nem kerül belterületbe vonásra. Második alkalommal az alperes törvényes képviselője közölte, hogy a földterület ajándékozása nélkül nem engedélyezi a terület belterületbe vonását.

Meghaladóan a fellebbezés indokai megegyeztek a II. rendű felperes fellebbezési érvelésével.

A II. rendű felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását a kereseti kérelmével egyezően kérte. Külön fellebbezéssel támadta az elsőfokú ítéletnek a költségek viselésére vonatkozó rendelkezését, kérte kötelezésének mellőzését az eljárási illeték és az előlegezett szakértői díj megfizetésére. A jó erkölcsbe ütközés, mint semmisségi ok tekintetében az elsőfokú bíróság túlzott jelentőséget tulajdonított az alperes tevékenységének. Az elvégzett feladatok egy részét kizárólag az alperes végezheti el, de valamennyi költséget a tulajdonosok viseltek. Elsősorban az alperes érdekében állt a belterületbe vonás, jelentős vételáron elsőként értékesített a megszerzett területből ingatlant egy élelmiszer áruház számára, holott a környék élelmiszer-, és egyéb ellátása már korábban is biztosított volt. Így az ingatlanértékesítés nem a közösség érdekét szolgálta, hanem az alperes bevételeit növelte.

A közút kialakítását célzó 15%-os területmértéket nem indokolta a településrész nagysága. **P.-n** a belterületbe vont földterület közel kétszerese volt a perben érintett területnek, ahol az alperes már rendelkezett úttal.

Az alperes megtévesztette a felpereseket, mert 15%-ot jelölt meg az utak kialakítására, ténylegesen az ajándékozott terület 5%-át fordította e célra. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállás feltárása nélkül, a szakértői bizonyítás elvetésével állapította meg, hogy az alperes a leadott területek 15%-át felhasználta az utak kialakítására.

A további 56 tulajdonos nyilatkozata nem minősül teljes bizonyító erejű magánokiratnak, az aláírások mellett személyazonosító adat nem szerepel, így ez bizonyítékként nem értékelhető. Az ingatlanok értéknövekedése önmagában nem mentség arra, hogy az alperes a telekalakításhoz és a belterületbe vonáshoz indokolt mértéket meghaladó területet vegyen el. A telkek a belterületbe vonás előtt is megközelíthetőek voltak közúton, csak a szabályozási terv szerinti telekátalakításhoz indokolt mértékben kellett volna növelni az utak méretét. Az ajándékozási szerződés ezért, és arra is figyelemmel semmis, hogy a mezőgazdasági táblában az alperesnek nem volt értékesíthető ingatlana, ingatlantulajdonhoz a felperesek ajándékozása folytán jutott.

A megtévesztés, tévedés és fenyegetés megtámadási okok körében az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy a II. rendű felperes túlzott mértékű területleadás és az érték tekintetében megtévesztő adat - 100 forintos m² ár - megjelölésével, fenyegetés hatására írta alá a szerződést. Nyilvánvaló, hogy az alperes előtt ismert volt az ingatlan forgalmi értéke, és téves megállapítás, hogy az ajándékozási szerződésnél nem tekinthető lényeges körülménynek az ajándék értéke. Az elsőfokú ítélet okfejtésétől eltérően, a közfelfogás szerint is lényeges a forgalmi érték, ennek ismerete esetén kerülhet az ajándékozó abba a helyzetbe, hogy eldöntse: ténylegesen fenntartja-e ajándékozási szándékát. Az alperes érdekelt volt abban, hogy ne a tényleges forgalmi érték kerüljön a szerződésbe, a valós forgalmi érték ismerete esetén nyilvánvalóan nem tudta volna megszerezni a tulajdonosok ingatlanának ? részét.

A felpereseknél bekövetkező értéknövekedés nem teszi érdektelenné, hogy a felperesek a tulajdonukból milyen arányú részt ajándékoztak az alperesnek. Erre

tekintettel téves értelmezés, hogy a felek nem tartották a szerződés lényeges részének az ingatlanilletőség valós forgalmi értékét. A szerződéskötés időpontjában a mezőgazdasági földterületek ára nem volt magas, a tényleges értékkel a felperesek nem voltak tisztában, az alperes értékmegjelölését nem kérdőjelezték meg. Az alperes törvényes képviselője meghallgatásakor is a 100 Ft/m² árat jelölte meg, ezért téves megállapítás, hogy a felpereseknek tisztában kellett lennie a szerződés megkötésekor a külterületi ingatlanok értékével.

A szerződés hatálytalanná válása tekintetében téves az elsőfokú ítéletnek a határidőkkel kapcsolatos okfejtése. A nyilatkozat 2. pontja egyértelműen kimondja, hogy a belterületbe vonást az önkormányzat 2007. december 31. napjáig vállalja elvégeztetni. Az alperes vállalását határidőben nem teljesítette, sőt a kérelmet csak 2008. április 30-án nyújtotta be a földhivatalhoz, ezért téves megállapítás, hogy az alperes határidőben elvégzett minden, a belterületbe vonással kapcsolatban általa vállalt feladatot.

Téves okfejtés az is, hogy a felek a belterületbe vonáson csak az alperes hatósági eljárását értették. A határidők egyezősége önmagában nem érintette az ajándékozási szerződés 6. pontjában foglalt bontó feltételt. A szerződést megelőző nyilatkozatban az önkormányzati rendelet kihirdetése az ajándékozási szerződést hatályba léptető feltétele, míg a belterületbe vonás határidőben történő meg nem valósulása a szerződés bontó feltétele. A bontó feltétel bekövetkezett, így a Ptk. 228. § (2) bekezdése szerint az ajándékozási szerződés hatálya megszűnt.

A földhivatali eljárás megindulásáról, a belterületbe vonást engedélyező határozatról a felperesek értesítést nem kaptak, a II. rendű felperes a földvédelmi járulék kiszabásáról, az alperes által küldött értesítésből szerzett tudomást. A perindítás előtt vált számára ismertté, hogy az alperes a határidő lejártá után nyújtotta be a belterületbe vonási kérelmet.

Az ajándékozási szerződés bontó feltétele csak az ajándék tárgyát érintette, a belterületbe vonás folyamatát nem. Az alperes annak tudatában és kockázatával vállalta az eljárás lefolytatását, hogy csak a belterületbe vonás határidőre történő elvégzése esetén marad tulajdonában a részére ajándékozott tulajdoni illetőség. Az ajándékozási szerződés hatálytalansága tehát nem jelenti egyben a belterületbe vonási eljárás hatálytalanságát is. A II. rendű felperes telket nem értékesített, ezzel szemben az alperes az útra leadott területekből keletkezett, és a tulajdonába kerülő ingatlanok egy részét jelentős árbevéttel értékesítette.

A Társulattal kapcsolatos igényérvényesítést az alperes felróható magatartása idézte elő. Nem teljesítette közfeladatait, azok elvégeztetése a társadalmi szervezetre, a költségek viselése az ingatlan tulajdonosokra hárult. A tényleges költség lényegesen meghaladta a szerződéskötéskor megjelölt közművesítési költséget. Feltevése, amelyre figyelemmel az ajándékot nyújtotta, utóbb véglegesen meghiúsult. Az alperes törvényi kötelezettségeinek nem teljesítése miatt a közművesítés jelentős költséggel valósult meg, aminek ismerete esetén a II. rendű felperes részéről az ajándékozásra nem került volna sor.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Mindkét fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a szerződések érvénytelensége, az ajándék visszakövetelése iránti kereseti kérelmek vizsgálata körében lefolytatta a szükséges bizonyítást, ezért nincs indoka az I. rendű felperes másodlagos fellebbezési kérelme teljesítésének, az elsőfokú ítélet Pp. 252. § (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésének. Az ítélőtábla ezért a fellebbezéseket érdemben bírálta el, és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felperesek által kötött

szerződések jóerkölcsebe ütközésére alapított semmisségi oka tekintetében a perben felmerült bizonyítékokat helyesen, okszerűen mérlegelte, és helytálló jogi következtetés levonásával állapította meg, hogy az ajándékozási szerződések az adott körülmények között nem ütköztek nyilvánvalóan a jóerkölcsebe. Az ítélet tábla az elsőfokú ítélet e körben kifejtett indokaival maradéktalanul egyetértett. A fellebbezési érveléssel szemben kiemeli, hogy a szerződési szabadság elvének megfelelően, a felek szabadon dönthetnek a szerződés tartalmáról (Ptk. 200. § (1) bekezdése), ez azonban nem értelmezhető akként, hogy a szerződés jóerkölcsebe ütköző lehessen.

Az elsőfokú ítélet, az ítélezési gyakorlatra utalással helyesen fejtette ki, hogy valamely szerződés vagy a jogügylet tartalmánál, illetőleg joghatásánál fogva vagy a felek által elérni kívánt közös cél miatt minősíthető jóerkölcsebe ütközőnek (Ptk. 200. § (2) bekezdése). A jóerkölcsebe ütköző szerződés jogi kategóriája a társadalom általános értékítéletét fejezi ki. A bíróságnak ezért nem az érintett fél vélt vagy valós szubjektív érdeksérelmét, hanem azt kell vizsgálnia, hogy a társadalom általános értékítélete alapján a szerződéssel elérni kívánt cél, a vállalt kötelezettség jellege, vagy az ellenszolgáltatás az általános erkölcsi normákat, szokásokat nyilvánvalóan sérti-e, és emiatt azt az általános társadalmi megítélés is egyértelműen tisztességtelennek minősíti-e. Ebből következően a szerződés akkor tekinthető semmisnek, ha a jóerkölcsebe ütközése nyilvánvaló, ami csak a szerződéskötéskori állapot szerint ítéelhető meg. Az utóbb bekövetkezett változások a jóerkölcsebe ütközés megállapítására még akkor sem adnak alapot, ha azok méltánytalan vagy a társadalom értékítéletét is sértő helyzetet eredményeznek.

A felperesek a szerződés jóerkölcsebe ütköző voltát arra alapították, hogy az alperes a szerződéssel közfeladata ellátására szolgáló területet kívánt szerezni, és a törvényben előírt kötelezettségei teljesítéséhez szükséges pénzügyi forrást kívánta biztosítani, amely célok teljesítése az ingatlan tulajdonosokra nem hárítható át. Az adott esetben azonban az ingatlan tulajdonos magánszemélyek részéről a közfeladatok megvalósítása céljából került sor az ajándékozási, amely nem ütközik a társadalom rosszállásába. Nem sérti a jóerkölcset az sem, hogy az alperes az ingatlantulajdonosok, tehát egy adott közösség kezdeményezése alapján indult eljárásban a közfeladatai megvalósításához szükséges pénzügyi fedezet egy részét a szerződéssel kívánta biztosítani. Az ajándékozó előt ismert volt, hogy az alperes az ehhez szükséges forrással nem rendelkezik, abban pedig alappal bízhattak, hogy a belterületbe vonás eredményeként a tulajdonukban maradó terület értéke jelentősen megemelkedik. A szerződés kölcsönös előnyöket biztosított a szerződő felek részére, az alperes közfeladatai ellátásához szükséges területhez és pénzügyi forráshoz jutott, a felperesek pedig az ajándékozás, a belterületbe vonás eredményeként olyan belterületi ingatlanok tulajdonosaivá váltak, amelyek értéke többszörösen meghaladta a korábban tulajdonukban állt teljes mezőgazdasági terület forgalmi értékét. Az alperes és a felperesek érdekében álló, az általános erkölcsi felfogással nem ellentétes érvényes szerződésekre vonatkozó megállapítást alátámasztja a perben nem álló ingatlantulajdonosok írásbeli nyilatkozata. Kétségtelen, hogy a nyilatkozat nem felel meg a Pp. 196. § (1) bekezdése szerinti teljes bizonyító erejű magánokirattal szemben támasztott követelményeknek, a bíróság azonban a Pp. 199. §-a alapján az okirat bizonyító erejét szabadon, a peradatok mérlegelése alapján ítéli meg.

A szerződés jóerkölcsebe ütköző volta szempontjából közömbös, hogy az alperes a tulajdonába került területből ténylegesen milyen mértéket használt fel az új közutak létesítésére, illetve milyen nagyságú belterületi ingatlanokhoz jutott. A felek szerződése nem tartalmaz kikötést arra, hogy az alperesnek az ajándékozott területből milyen mértéket kell fordítania a közutak kialakítására. A semmisségi ok fennállásának elbírálása szempontjából nem releváns, hogy a felperesek hivatkozása szerint a perben nem álló más ingatlan tulajdonosok

részéről történt ajándékozás mértéke nem érte el a felperesek által ajándékozott terület mértékét. A további ajándékozó ingatlan tulajdonosok az alperessel kötött szerződések érvénytelenségének, hatálytalanságának megállapítása iránt peres eljárást nem kezdeményeztek, ezért a megkötött szerződéseiket érvényesnek, hatályosnak kell tekinteni. Az ítélet tábla utal a Pp. 3. § (1) bekezdésére is, miszerint a polgári ügyek körében felmerült jogvitát az erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet pedig csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő.

Nincs jelentősége annak sem, hogy az alperes az ajándékozás és a belterületbe vonás eredményeként a tulajdonába került ingatlanok értékesítéséből milyen nagyságú bevételhez jutott, mert a szerződések megkötése után az ajándékba kapott ingatlanhányadokkal szabadon rendelkezhetett. Emellett a már kifejtettekben következően, a szerződéskötést követően bekövetkezett tények és körülmények nem adnak alapot a szerződés jóerkölcsebe ütközésének megállapítására.

Mindezekre figyelemmel a felperesek fellebbezésükben ezért alaptalanul kifogásolták az ajándékba adott területből a közutak nagyságának megállapítására irányuló bizonyítási indítvány teljesítésének mellőzését.

A megtévesztés, tévedés, fenyegetés megtámadási okokra hivatkozással érdemben helyes a szerződések érvénytelenségének megállapítása iránti keresetet elutasító döntés, annak ténybeli és jogi indokolása azonban csak részben helytálló.

Az alperes érdemi védekezésében elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperesek a szerződéseket a Ptk. 236. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott megtámadási határidő elteltével támadták meg. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásából kitűnően érdemben elbíráltta a megtámadási okokat, ami akként értelmezhető, hogy az egyes megtámadási okok előterjesztésének időpontjában a megtámadásra nyitva álló határidőt nem tekintette elmulasztottnak. Ugyanakkor az ítélet 11. oldal első bekezdésében kifejtette álláspontja szerint a megtámadási ok alaptalansága folytán „nem kellett az igényérvényesítési határidő kezdetét és leteltét vizsgálni.”

A megtámadási okok vizsgálata során az elsőfokú bíróság által alkalmazott sorrend alapvetően téves, mert a semmisségtől eltérően, a szerződés megtámadása a fél akaratától függ, a megtámadható szerződések csak a Ptk.-ban előírt határidőn belül, az arra jogosult részéről történt eredményes megtámadás következtében válnak ex tunc hatállyal érvénytelenné. Ebből következően a bíróságnak elsődlegesen azt kell vizsgálnia, hogy a fél részéről a megtámadás határidőben történt-e. A megtámadási határidő elmulasztása, a megtámadási okok érdemi vizsgálata nélkül, a kereset elutasításához vezet.

A Ptk. 236. § (1) bekezdésében meghatározott egy éves megtámadási határidő a (2) bekezdés a) és b) pontja értelmében a tévedés, megtévesztés felismerésekor, jogellenes fenyegetés esetén a kényszerhelyzet megszűntekor veszi kezdetét. A felperesek a tévedés, megtévesztés körében arra hivatkoztak, hogy az alperes a szerződésben az ajándék tárgyát, a földterület m²-kénti értékét 100 forintban jelölte meg, ami lényegesen kevesebb a valós értéknél. Az ajándék értéke tekintetében ezért tévedésben voltak, illetve az érték megjelöléssel az alperes megtévesztette őket.

A Ptk. 4. § (1) bekezdésében és a (4) bekezdésében foglalt alapelvei rendelkezések szerint a felek a polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve, az adott helyzetben általában elvárható módon, együttműködve kötelesek eljárni. Saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat. A Ptk. 205. § (3) bekezdése értelmében a feleket a szerződés megkötésénél is terheli az együttműködési kötelezettség.

Az adott esetben a szerződések megkötésére nem vitásan hosszas egyeztetés után került sor, lakossági tájékoztatót és fórumokat is tartottak, sőt az I. rendű felperes maga adta elő, hogy több tulajdonos győzködte a szerződés megkötése érdekében. Az elsőfokú bíróság helyesen érvelt azzal, miszerint köztudomású,

hogy az adott községben a szerződéskötés időpontjában az ingatlanok forgalmi értéke jelentős volt, lényegesen meghaladta a szerződésben meghatározott mértéket. Emellett a felperesek nem is hivatkoztak olyan okokra, amelyek akadályozták volna őket abban, hogy az ingatlan valós értékét más módon, pl. magánszakértő megbízásával megállapítsák. Erre tekintettel nem bizonyított felperesi állítás, hogy a mezőgazdasági ingatlanok valós forgalmi értékéről, az alperes által okozott, vagy felismerhető tévedésükről, megtévesztésükről csak a szerződés aláírása, a terület belterületbe vonása után szereztek tudomást. Mindebből következően a megtámadási határidő a szerződések megkötésekor, az I. rendű felperes esetében 2007. június 7., a II. rendű felperest illetően 2007. május 11. napján megkezdődött, ehhez képest a perindítás időpontjában a megtámadásra nyitva álló határidőt elmulasztottnak kell tekinteni.

A hivatkozott jogellenes fenyegetés - nevezetesen az, hogy a szerződés aláírása nélkül nem valósul meg a belterületbe vonás - a földhivatal 2008. július 28. napján hozott, 2008. augusztus 4. napján kijavított határozatával megszűnt. Az I. rendű felperes 2010. december 3., a II. rendű felperes 2011. április 4. napján terjesztette elő jogellenes fenyegetésre, mint megtámadási okra hivatkozással a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kérelmét. A megtámadási határidő lejártá utáni igényérvényesítéssel a felperesek megtámadási joga megszűnt, melynek jogkövetkezményeként az érvénytelenségi ok érdemben nem vizsgálható. A felperesek keresete azonban a törvényi határidőn belüli megtámadás esetén sem lenne alapos, e körben az ítélet tábla visszautal az elsőfokú ítéletben kifejtett helyes okfejtésre.

A fellebbezések alaptalanul támadták a szerződés hatályosságával kapcsolatos döntést, és okfejtést. A felek ügyletkötési akaratából, az alperes, illetve a földhivatal hatáskörébe tartozó eljárásokra megszabott és egyező határidőre vonatkozó szerződési kikötésekből, a felek utóbb tanúsított magatartásából az elsőfokú bíróság okszerűen vonta le azt a következtetést, hogy a szerződő felek a keresetek előterjesztéséig hatályosnak tekintették a szerződéseket, az eredeti állapot helyreállítását nem kívánták. Az ítélet tábla az elsőfokú ítélet indokolását kiegészíti azzal, hogy a felperesek nem hivatkoztak arra; a szerződést a 6. pontjában foglalt, a szerződés hatályára vonatkozó bontó feltétel nélkül nem kötötték volna meg. A szerződés hatályával kapcsolatban fel sem merült a közérdek vagy a felperesek egyéni érdeksérelmének kérdése. A felperesek a szerződés hatálytalanságának megállapítása iránti igénnyel nem léptek fel akkor, amikor az eredeti állapot helyreállítására még volt lehetőség. 2007. december 31. után a szerződő felek kölcsönösen együttműködtek a szerződés teljesítése érdekében, alperes lefolytatta a belterületbe vonáshoz szükséges hatósági eljárásokat, a felperesek pedig az eljárás során felmerülő, őket terhelő fizetési kötelezettségüknek eleget tettek. Az utóbb bekövetkezett változás - a telekátalakítás, az összevonás, és a megosztás - folytán a felperesek szolgáltatása irreverzibilissé vált, ami pedig önmagában kizárja az eredeti állapot helyreállítását. Az ítélet tábla utal arra is, hogy a szerződés hatálytalanságára vonatkozó kikötés rendeltetése az ajándékozó jogainak védelme volt, a felperesek oldalán azonban nincs érdeksérelme. Emellett a felperesek a szerződés hatálytalanságára úgy hivatkoztak, hogy az általuk alkalmazni vélt jogkövetkezmény a részükről megszerzett előnyök megtartását, az alperes oldalán pedig a hátrányok bekövetkezését eredményezné, amely ellentétes a Ptk. 5. § (2) bekezdésében szabályozott rendeltetésszerű joggyakorlás követelményével.

Az ajándék téves feltevésre vonatkozó visszakövetelésével kapcsolatosan a Fővárosi Ítélet tábla a szükségtelen megismétlés nélkül az elsőfokú bíróság helyes érvelésére csupán visszautal.

A Ptk. 582. § (3) bekezdése szerinti téves feltevésre alapított ajándék visszakövetelése iránti keresetet elutasító döntés indokaival az ítélet tábla maradéktalanul egyetért, azt megismételni nem kívánja.

A fellebbezési érveléssel szemben utal az egységes bírói gyakorlatra, miszerint e jogcímen az ajándék a PK 76. számú állásfoglalásának I. pontjában foglaltaknak megfelelően, kizárólag akkor követelhető vissza, ha az ajándékozás összes körülményeire tekintettel megállapítható, hogy az ajándékozót valamilyen lényeges körülményre vonatkozó feltevés indította az ajándékozásra, a feltevés nélkül kétséget kizáróan nem került volna sor az ingyenes juttatásra. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján e körülmények bizonyítása az ajándékozót terheli. A bíróságnak az adott esetben a felperesek terhére kellett értékelnie egyrészt annak bizonyítatlanságát, hogy az ajándékozásra az a kifejezetten vagy legalább az alperes által felismerhetően kinyilvánított feltevés indította őket, hogy a közművesítés költsége 400.000 forint lesz, másrészt azt: e feltevés olyan súlyú volt, hogy enélkül nem ajándékozták volna ingatlan hányadukat az alperesnek. Az ítélezési gyakorlat egységes abban kérdésben is, hogy az ajándék visszakövetelési jog kivételes jellegéből következően az annak alapjául szolgáló okok nem értelmezhetők kiterjesztően. Nem követelhető vissza ezért az ajándék olyan feltevés végleges megghiúsulására alapítva, ami a megajándékozott személyétől független, arra nincs befolyása. Ilyennek minősül a teljes közművesítési költség meghatározása.

A Fővárosi Ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint visszautalva az abban kifejtett helyes indokokra is - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperesek a Pp. 239. §-a szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében kötelesek a másodfokú perköltség - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése, a 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított, a kifejtett képviseleti tevékenységgel arányban álló, az áfával növelt ügyvédi munkadíj - megfizetésére.

A II. rendű felperes személyes költségmentességben részesült, ezért a Pp. 24. § (1) bekezdéséből, a 4/2008. PJE határozat II. pontjában kifejtettekéből következően az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján megállapított fellebbezési illetéket a Pp. 84. § (1) bekezdés a) pontja, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a szerint az állam viseli.

Az I. rendű felperest terhelő illeték mértékét és a megfizetés módját a 14-I. sorszámu végzés tartalmazza.

Budapest, 2014. április 29.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.. Hegedűs Mária s.k.
előadó bírő bíró

A kiadmány hitelül:
Szirmai Nikolett
bíróügyi ügyintéző